

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

©2025 КОВАЛЬЧУК А. М., САФОНІК Н. П.

УДК 330:338
JEL: O10; O14; P42

Ковальчук А. М., Сафонік Н. П. Цифрові технології як передумова інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств: виклики та стратегічні пріоритети

Метою статті є обґрунтування значущості цифрових технологій як важливої передумови інноваційного зміцнення економічної безпеки підприємств, виявлення сучасних викликів, а також окреслення стратегічних пріоритетів, що сприятимуть формуванню стійкої та адаптивної системи економічної безпеки в умовах цифрової трансформації. У статті досліджено цифрові технології як ключову передумову інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах цифровізації економіки. Визначено, що цифровізація впливає на всі аспекти функціонування підприємств – від оперативної діяльності до стратегічного планування, а її ефективне впровадження забезпечує зміцнення економічної безпеки через підвищення прозорості процесів, зниження ризиків та зростання конкурентоспроможності. Показано, що цифрова безпека забезпечує ефективну взаємодію між усіма функціональними компонентами безпеки підприємства – від кадрової та фінансової до техніко-технологічної та інвестиційної. Акцентовано увагу на сучасних викликах, пов'язаних із кіберзагрозами, інформаційними ризиками, нестачею цифрових компетенцій кадрів та необхідністю трансформації бізнес-моделей відповідно до цифрових трендів. Обґрунтовано, що цифрові технології створюють основу для інноваційного підходу до управління економічною безпекою, що дозволяє підприємству не лише оперативно реагувати на виклики, а й системно забезпечувати стійкість до зовнішніх та внутрішніх загроз. Окреслено стратегічні пріоритети адаптації підприємств до цифрового середовища, зокрема через розвиток цифрової інфраструктури, впровадження інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій, зміцнення системи кіберекономічної безпеки та підвищення цифрової грамотності персоналу. Акцентовано увагу на важливості адаптації підприємств до цифрових трендів як чинника забезпечення стійкості бізнес-моделей та їх здатності ефективно реагувати на зовнішні виклики. Обґрунтовано, що цифрові технології не лише сприяють інноваційному розвитку, а й виступають фундаментом формування нової парадигми економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: підприємство, економічна безпека підприємств, інноваційне забезпечення, цифрові технології, цифрові тренди, цифровізація, кіберзагрози, стратегічні пріоритети.

Рис.: 3. Бібл.: 13.

Ковальчук Альона Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (просп. Берестейський, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: alenam9697@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9059-8303>

Сафонік Наталія Петрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, Державний університет «Київський авіаційний інститут» (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: natalia.safonik@npp.kai.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9822-3696>

UDC 330:338
JEL: O10; O14; P42

Kovalchuk A. M., Safonik N. P. Digital Technologies as a Prerequisite for Innovative Provision of Economic Security of Enterprises: Challenges and Strategic Priorities

The aim of the article is to substantiate the significance of digital technologies as an important prerequisite for the innovative strengthening of economic security in enterprises, identifying contemporary challenges, and outlining strategic priorities that will contribute to the formation of a resilient and adaptive economic security system in the context of digital transformation. The article explores digital technologies as a key prerequisite for the innovative provision of economic security in enterprises amidst the digitalization of the economy. It is defined that digitalization affects all aspects of enterprise functioning – from operational activities to strategic planning, and its effective implementation strengthens economic security by increasing process transparency, reducing risks, and enhancing competitiveness. It is shown that digital security ensures effective interaction between all functional components of the enterprise's security – from human resources and finance to technical-technological and investment areas. Attention is drawn to contemporary challenges related to cyber threats, informational risks, a shortage of digital competencies among personnel, and the need to transform business models in accordance with digital trends. It is substantiated that digital technologies create a foundation for an innovative approach to managing economic security, enabling the enterprise not only to respond quickly to challenges but also to systematically ensure resilience against external and internal threats. The strategic priorities for adapting enterprises to the digital environment are outlined, particularly through the development of digital infrastructure, the implementation of innovative information and communication technologies, strengthening the cybersecurity system, and increasing the digital literacy of staff. Emphasis is placed on the importance of adapting enterprises to digital trends as a factor in ensuring the sustainability of business models and their ability to effectively respond to external challenges. It is substantiated that digital technologies not only contribute to innovative development but also serve as the foundation for the formation of a new paradigm of economic security for enterprises.

Keywords: enterprise, economic security of enterprises, innovative provision, digital technologies, digital trends, digitalization, cyber threats, strategic priorities.

Fig.: 3. Bibl.: 13.

Kovalchuk Alona M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute» (37 Beresteyskyi Ave., Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: alenam9697@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9059-8303>

Safonik Nataliia P. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economics, State University "Kyiv Aviation Institute" (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: nataliia.safonik@npp.kai.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9822-3696>

У сучасних умовах цифрова трансформація стала не лише трендом, а й об'єктивною необхідністю для виживання та розвитку підприємств в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища. Цифрові технології істотно змінюють підходи до організації виробництва, управління, комунікацій, логістики та безпеки. Водночас стрімкий розвиток цифрових технологій супроводжується новими ризиками, пов'язаними з кіберзагрозами, інформаційною безпекою, технологічною залежністю та необхідністю оперативного оновлення знань і компетентностей персоналу, що зумовлює потребу в перегляді традиційних механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств з урахуванням сучасних інноваційно-цифровізаційних тенденцій. Проблема полягає в тому, що більшість підприємств стикаються з труднощами в упровадженні цифрових інновацій через обмежені ресурси, відсутність системного бачення цифрової безпеки, недостатній рівень цифрової культури та стратегічного планування. У цьому контексті цифрові технології розглядаються не лише як інструмент оптимізації бізнес-процесів, а й як ключовий фактор формування інноваційного потенціалу та зміцнення економічної безпеки. Однак реалізація цього потенціалу вимагає розробки нових стратегічних пріоритетів, що враховують як можливості цифровізації, так і супутні ризики. Виходячи із вище означеного, актуалізується необхідність визначення стратегічних пріоритетів інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств.

Проблематика забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах цифровізації знаходить своє відображення у працях таких науковців, як Андріїв Н. М. [1], Бакай В. Й. [2], Воловельська І. В., Мазіашвілі А. Р. [3], Ковальчук А. М. [4], Огреніч Ю. О. [5], Пузирьова П. В. [6], Сафонік Н. П., Дудік А. О. [8], Селезньова Г. О., Степаненко Р. Д. [9] та ін. Проте, з огляду на динамічні зміни цифрового середовища, зростання кіберзагроз і постійне оновлення технологічних рішень, виникає потреба швидкої адаптації до нових цифрових трендів, що зумовлює необхідність подальшого дослідження означеної проблематики.

Метою статті є обґрунтування значущості цифрових технологій як важливої передумови інноваційного зміцнення економічної безпеки підприємств, виявлення сучасних викликів, а також окреслення стратегічних пріоритетів, що сприятимуть формуванню стійкої та адаптивної системи економічної безпеки в умовах цифрової трансформації.

На сучасному етапі однією із ключових передумов інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств є використання цифрових технологій, які стають основою для формування стійких бізнес-моделей, ефективного управління ризиками, підвищення продуктивності та адаптивності до нових викликів. У цьому контексті особливої актуальності набуває аналіз стратегічних пріоритетів цифровізації як інструменту зміцнення економічної безпеки, з урахуванням зростаючих кіберзагроз, кадрових дисбалансів і необхідності комплексної цифрової трансформації. Водночас в умовах інноваційно-цифровізаційних змін загрози для економічної безпеки підприємств стають дедалі складнішими, що безпосередньо відображається на рівні ділової активності в країні. Зокрема, на тлі зниженого значення Індексу активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index) (рис. 1) зберігаються негативні очікування щодо подальшого розвитку економіки. Однією з ключових причин такої ситуації є посилення цифрових ризиків, які перешкоджають стабільному функціонуванню підприємств.

Загрози для економічної безпеки підприємств в умовах інноваційно-цифрових трансформацій стають дедалі багатограннішими та динамічнішими (рис. 2). Насамперед йдеться про кіберзагрози, які посилюються разом із поширенням цифрових рішень та систем управління, що підвищує вразливість підприємств до зовнішніх атак, витоків даних і порушення безперервності бізнес-процесів. Додаткове навантаження на рівень економічної безпеки несуть інституційні ризики, пов'язані з нестабільністю регуляторного середовища, а також фінансові загрози, зумовлені обмеженим доступом до інвестицій та інноваційного фінансування. Актуальними залишаються кадрові виклики, включ-

Індекс активності бізнесу
(UBI – Ukrainian Business Index)

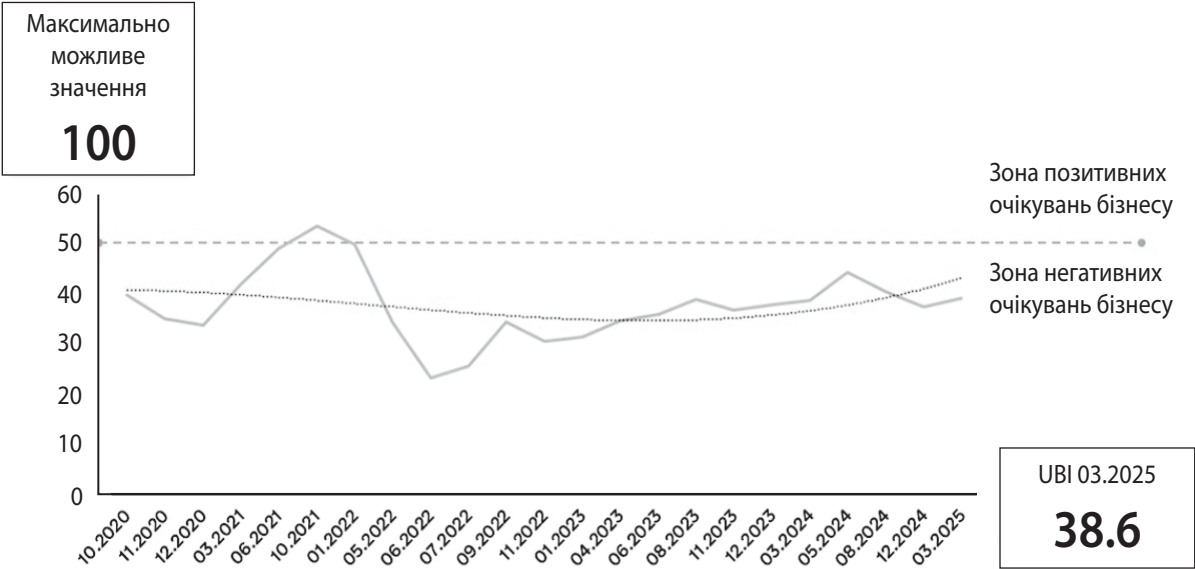

Рис. 1. Зміна значення Індексу активності бізнесу (Ukrainian Business Index) станом на березень 2025 р.
Джерело: [7].

Кіберзагрози та інформаційні атаки (несанкціонований доступ до інформаційних систем; витоки конфіденційної інформації; фішинг; віруси; DDoS-атаки; цифрове шпигунство)	ЗАГРОЗИ	Кадрові загрози (низький рівень цифрової грамотності працівників, недотримання політик інформаційної безпеки; несвідомі помилки або умисне сприяння витоку інформації; висока плинність кадрів; повільне реагування на інноваційні виклики)
Регуляторні та правові загрози (динамічність у сфері нормативно-правового забезпечення; недотримання норм захисту персональних даних; відсутність механізмів захисту цифрових прав; відсутність внутрішніх політик з кібербезпеки)	ЕКОНОМІЧНІЙ	Фінансові ризики (зменшення прибутковості через цифрову нестабільність; втрачені вигоди; прямі фінансові втрати; висока вартість впровадження цифрових рішень; обмежений доступ до інвестицій в інновації)
Ризики репутаційного характеру (втрата довіри з боку клієнтів та партнерів; негативний медіарезонанс, зниження вартості бренду; упущення ринкових можливостей)	БЕЗПЕЦІ	Технологічні ризики (застарівання технологій; висока залежність від зовнішніх постачальників технологій; несумісність старих систем з новими рішеннями)
Організаційні ризики (неготовність до цифрової трансформації; низька ефективність управління цифровими змінами; відсутність внутрішньої цифрової стратегії)		Уразливість цифрової інфраструктури (недосконалий захист вебсайтів, мобільних додатків, серверів; прогалини в безпеці хмарних сервісів та баз даних)

Рис. 2. Загрози для економічної безпеки підприємств у контексті інноваційно-цифровізаційних трансформацій

Джерело: розроблено авторами за даними [3; 6; 9; 13].

но з дефіцитом кваліфікованих ІТ-спеціалістів і низьким рівнем цифрових компетентностей серед працівників. Сукупність цих факторів обмежує здатність підприємств до адаптації, знижує їх інноваційний потенціал і послаблює загальний рівень економічної безпеки.

У контексті інноваційно-цифрових трансформацій система економічної безпеки підприємства стає високотехнологічною та інтегрованою. Цифрова безпека виступає ключовим елементом загальної системи економічної безпеки. Вона забезпечує узгоджену й ефективну взаємодію між такими складовими безпеки, як кадрова, фінансова, ринкова, інформаційна, інноваційна, техніко-технологічна, правова, виробнича, інвестиційна та фізична. Цифрові технології створюють технічні умови для гарантування конфіденційності, доступності та цілісності інформаційних ресурсів, а також сприяють розвитку внутрішніх і зовнішніх цифрових комунікацій підприємства на сучасному технологічному рівні, забезпечуючи стабільну взаємодію з ринковим середовищем і стейкхолдерами [10, с. 377]. Цифрові технології виступають не лише інструментом автоматизації процесів, а й функціональним елементом, що забезпечує комплексне управління ризиками, захист інформаційного середовища, стратегічне прогнозування загроз та адаптивну реакцію на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

У даному контексті слушною видається пропозиція І. Чайковської, Т. Ткача та М. Чайковського [11, с. 426] щодо доцільності класифікації технологій, що використовують для забезпечення економічної безпеки підприємства, на основні та допоміжні, відповідно до їх функціонального призначення. Зокрема:

1. Основні технології:

- ✦ *технології ідентифікації загроз* – забезпечують цифровий моніторинг ризиків, автоматизовану обробку даних про загрози, їх класифікацію та прогнозування;
- ✦ *технології тестування системи економічної безпеки* – дозволяють здійснювати діагностику інформаційно-комунікаційних систем, внутрішнього контролю, фінансових показників та рівня правового захисту через інноваційно-цифрові інструменти;
- ✦ *технології оцінки рівня небезпеки* – базуються на цифрових розрахунках, аналітичному порівнянні ключових показників та оцінці ризиків;
- ✦ *технології захисту від загроз* – включають алгоритми дій у кризових ситуаціях, механізми швидкого реагування на кібератаки, збої систем і зовнішні загрози.

2. Допоміжні технології:

- ✦ *обліково-аналітичні технології* – формують цифрову базу даних, що забезпечує аналітичну підтримку управлінських рішень на основі моніторингу трансформаційних процесів та стану фінансово-господарської діяльності;
- ✦ *технології внутрішньогосподарського контролю* – забезпечують здійснення контролю за збереженням ресурсів, дотриманням норм і стандартів безпеки, зокрема щодо комерційної таємниці;
- ✦ *інформаційно-комунікаційні технології* – цифровізують процеси збирання, обробки, зберігання та передачі інформації, забезпечуючи інтегровану систему зв'язку та оперативного реагування на загрози;
- ✦ *управлінські технології* – забезпечують реалізацію стратегічного планування економічної безпеки, оцінку ефективності впроваджених інновацій, прогнозування ризиків та формування корпоративної політики у сфері безпеки [11, с. 426].

Такий підхід дозволяє системно структурувати інструментарій цифрового забезпечення економічної безпеки: основні технології зосереджені на виявленні, оцінці та нейтралізації загроз, тоді як допоміжні – забезпечують облікову, аналітичну, комунікаційну та управлінську підтримку захисних механізмів підприємства. Таке групування не лише відображає сучасні виклики цифрової трансформації, а й створює підґрунтя для формування стратегічно орієнтованої системи економічної безпеки.

У такій систематизації важливо не лише технічно окреслити функціональне призначення цифрових технологій, а й усвідомити їхню роль як інструментів інноваційної трансформації безпекової політики підприємств. Це, своєю чергою, дає змогу обґрунтовано погодитися з позицією Ю. О. Огренич [5], яка акцентує на тому, що нині ключовою передумовою підвищення економічної безпеки підприємств, зокрема в промисловому секторі, є активне впровадження цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що формують інноваційне підґрунтя для сталого розвитку та адаптації до викликів цифрової епохи. Серед першочергових заходів можна виокремити забезпечення високого рівня доступу до інтернету як для підприємств, так і для їх працівників; впровадження ефективних засобів кіберзахисту; створення та активне використання корпоративних вебресурсів; застосування швидкісного інтернет-зв'язку та розширення спектра інтерактивних сервісів – зокрема чат-ботів, віртуальних агентів та клієнтських чатів.

Важливим кроком до зміцнення цифрового середовища є впровадження хмарних сервісів, залучення ІТ-фахівців, забезпечення безперервного підвищення цифрової кваліфікації персоналу, автоматизація виробничих процесів і т. д. Комплексна цифровізація має поєднуватися з іншими важливими складовими – розвитком інноваційної активності, впровадженням прогресивних технологій, оновленням технічного парку, зміцненням системи фінансового управління та інвестиційної привабливості. Важливо також забезпечити надійний інформаційний обмін між усіма підрозділами підприємства, впровадити інструменти управління ризиками, оцінки надійності контрагентів, дотримання нормативно-правових вимог та екологічних стандартів [5, с. 83–84]. Усе це формує стратегічну основу для ефективного реагування на загрози та забезпечення економічної стійкості підприємств в умовах цифрової трансформації.

Як зазначає В. Й. Бакай, цифрова трансформація підприємств є ключовим фактором підвищення їх конкурентоспроможності, продуктивності та інноваційного потенціалу, проте водночас вона породжує нові виклики для економічної безпеки. Спостерігається суттєве зростання ролі інформаційної безпеки як складової економічної безпеки, оскільки підприємства стають уразливими до кіберзагроз, витоку даних, промислового шпигунства та внутрішніх загроз, пов'язаних із недостатньою компетентністю персоналу. Економічні наслідки інформаційних атак можуть бути масштабними – від прямих фінансових втрат до втрати ринкових позицій, що вимагає переосмислення підходів до формування системи економічної безпеки підприємства та впровадження нових технологій захисту даних [2, с. 34]. Також ефективність заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємств безпосередньо залежить від якості управління ризиками, цифрової культури та своєчасного впровадження ІКТ у всі бізнес-процеси [12, р. 627]. Отже, забезпечення економічної безпеки в умовах цифровізації має стати стратегічним пріоритетом, що охоплює технічні, організаційні та кадрові аспекти.

Виходячи з вищезначеного, в умовах стрімкої цифровізації економіки стратегічні пріоритети інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств набувають нового змісту та актуальності. Під впливом цифрових трендів підприємства змушені не лише трансформувати внутрішні процеси, а й формувати нову модель безпеки, що враховує технологічні ризики, зміну форматів ринкової взаємодії, необхідність інвестицій у цифрову інфраструктуру та людський капітал. У таких умовах особливо важливо визначити стратегічні на-

прями, які дозволять адаптуватися до цифрового середовища, зберегти конкурентоспроможність та забезпечити стійкий розвиток (рис. 3). Саме ці пріоритети створюють підґрунтя для формування ефективної системи економічної безпеки підприємств, здатної до інноваційного оновлення та протидії сучасним загрозам, та охоплюють такі ключові напрями трансформації, як цифрова модернізація виробництва, розвиток кіберзахисту, підвищення цифрової грамотності персоналу, впровадження інноваційних бізнес-моделей, інтеграція хмарних сервісів та розширення цифрової взаємодії зі стейкхолдерами.

Узагальнюючи, слід зазначити, що цифрові технології виступають не лише каталізатором інноваційного розвитку підприємств, а й ключовим чинником зміцнення їх економічної безпеки в умовах сучасного динамічного економічного середовища. Адаптація до цифрових трендів, впровадження інформаційно-комунікаційних рішень, розвиток кіберзахисту, використання аналітики даних і хмарних сервісів стають критично важливими для ефективного управління ризиками, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення стійкості функціонування підприємств. Успішна цифрова трансформація потребує стратегічного підходу, інвестицій у цифрову інфраструктуру, розвиток цифрової культури та постійне вдосконалення кадрового потенціалу, що в комплексі формує надійний фундамент економічної безпеки у цифровому світі.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах цифрова трансформація стає ключовою передумовою інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств. Цифрові технології не лише оптимізують виробничі й управлінські процеси, але й формують нову парадигму функціонування бізнесу, де швидкість реагування, адаптивність до змін і стійкість до зовнішніх впливів набувають критичного значення. Інтеграція хмарних рішень, big data, штучного інтелекту, автоматизації та електронної комерції дозволяє підприємствам підвищити ефективність, зменшити витрати та зміцнити свою конкурентоспроможність. Разом із цим цифровізація породжує новий спектр викликів – зокрема, посилення кіберзагроз, витоки конфіденційної інформації, зростання залежності від цифрових платформ, дефіцит кваліфікованих фахівців та низький рівень цифрової культури, що зумовлює необхідність системного підходу до цифрової трансформації з урахуванням економічної безпеки як стратегічного орієнтира.

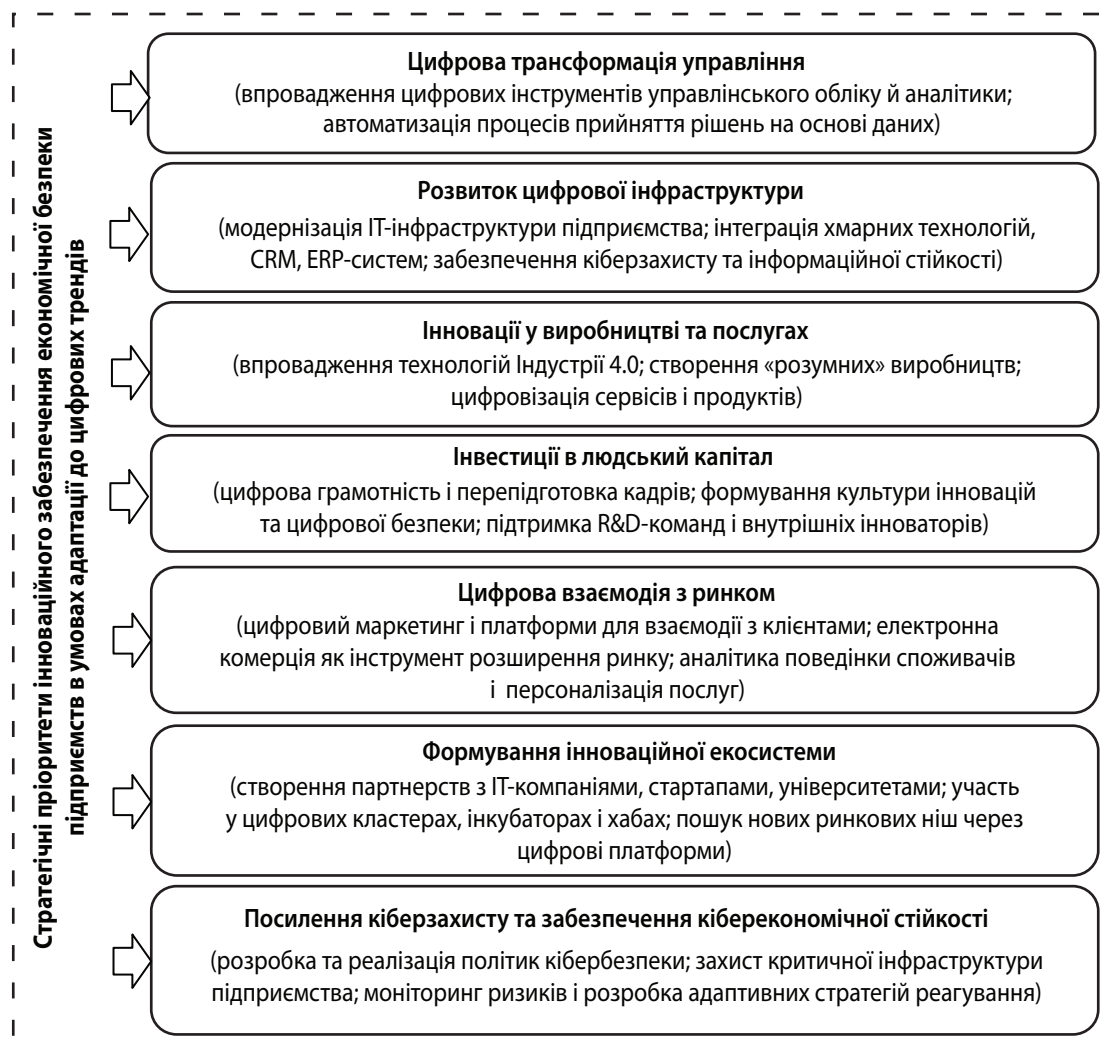

Рис. 3. Стратегічні пріоритети інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах адаптації до цифрових трендів

Джерело: розроблено авторами за даними [1; 4; 8; 9; 12; 13].

Особливої уваги потребують заходи з кіберзахисту, підвищення кваліфікації працівників, розробки внутрішніх політик управління цифровими ризиками та впровадження сучасних засобів цифрового моніторингу та контролю.

В умовах зростання ролі цифрових технологій стратегічними пріоритетами мають стати комплексна цифрова трансформація підприємств, розвиток людського капіталу, посилення інституційної підтримки, а також упровадження індикативної системи оцінки рівня цифрової економічної безпеки. На сучасному етапі цифрові технології стають одним із основних елементів зміцнення економічної безпеки підприємств, а їхнє ефективне використання залежить від цілісної стратегії впровадження, яка повинна поєднувати інноваційність, захист, гнучкість і сталий розвиток у цифровому середовищі.

Перспективи подальших розвідок лежать в площині вивчення зарубіжного досвіду цифрової трансформації підприємств, зокрема практик забезпечення цифрової економічної безпеки, інтеграції ІКТ у бізнес-процеси та формування державної політики підтримки інноваційного розвитку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андріїв Н. М. Економічна безпека підприємства в умовах цифровізації ринку праці: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Львів : Растр-7, 2023. 320 с.
2. Бакай В. Й. Забезпечення економічної безпеки підприємства на основі використання цифрових технологій. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 4. Т. 1. С. 32–35.
DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2020-284-4-5>

3. Воловельська І. В., Мазіашвілі А. Р. Проблеми економічної безпеки підприємств України і умовах глобальної цифровізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. № 85. С. 51–57. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.85.306421>
4. Ковальчук А. М. Фінансово-економічна безпека підприємства в контексті адаптації до викликів цифрового середовища. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2020. № 3. С. 152–159. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/71.152>
5. Огренич Ю. О. Інформаційні технології як передумова поліпшення стану економічної безпеки промислових підприємств в умовах негативного впливу чинників ринкового середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2022. Вип. 41. С. 79–85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-14>
6. Пузирьова П. В. Механізм забезпечення економічної безпеки у сфері сталого розвитку фінансової системи держави в умовах цифрової економіки та глобалізаційних змін. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 1. С. 189–204. DOI: [10.32752/1993-6788-2025-1-283-189-204](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-283-189-204)
7. Результати дослідження стану бізнесу в Україні в березні 2025 року. *Дія. Бізнес*. URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/rezultaty-doslidzhennia-stanu-biznesu-v-ukraini-v-berezni-2025-roku>
8. Сафонік Н. П., Дудік А. О. Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах трансформаційних перетворень. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-9>
9. Селезньова Г. О., Степаненко Р. Д. Сучасні ризики забезпечення економічної безпеки підприємств за умов цифровізації. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 8. № 4. С. 167–173. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-26>
10. Ситнік Є. Теоретичні основи впровадження інноваційних цифрових технологій в управлінні системою економічної безпеки підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 1. С. 371–378. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-371-378>
11. Чайковська І., Ткач Т., Чайковський М. Роль сучасних інформаційних систем та технологій у забезпеченні економічної безпеки підприємства в умовах digital-економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 3. С. 424–430. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-67>
12. Samoilenko Y., Britchenko I., Levchenko I. et al. Economic Security of the Enterprise Within the Conditions of Digital Transformation. *Economic Affairs*. 2022. Vol. 67. No. 04. P. 619–629. DOI: [10.46852/0424-2513.4.2022.28](https://doi.org/10.46852/0424-2513.4.2022.28)
13. Zahorodnia A., Fedorenko T. Economic security of the enterprise: modern challenges and threats. *Intellectualization of logistics and Supply Chain Management*. 2024. Vol. 26. P. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6>

REFERENCES

- Andriiv, N. M. *Ekonomichna bezpeka pidpriemstva v umovakh tsyfrovizatsii rynku pratsi: teoretychni ta praktychni aspekty* [Economic Security of an Enterprise in the Conditions of Digitalization of the Labor Market: Theoretical and Practical Aspects]. Lviv: Rastr-7, 2023.
- Bakai, V. I. "Zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva na osnovi vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii" [Ensuring Economic Security of the Enterprise Based on the Use of Digital Technologies]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, vol. 1, no. 4 (2020): 32-35. DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2020-284-4-5>
- Chaikovska, I., Tkach, T., and Chaikovskiy, M. "Rol suchasnykh informatsiynykh system ta tekhnolohii u zabezpechenni ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva v umovakh digital-ekonomiky" [The Role of Modern Information Systems and Technologies in Ensuring the Economic Security of the Enterprise in the Conditions of the Digital Economy]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 3 (2024): 424-430. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-67>
- Kovalchuk, A. M. "Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva v konteksti adaptatsii do vyklykiv tsyfrovoho seredovyscha" [Financial and Economic Security of Enterprises in the Context of Adaptation to the Challenges of the Digital Environment]. *Ekonomichniy visnyk Dniprovskoi politekhniki*, no. 3 (2020): 152-159. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/71.152>
- Ohrenych, Yu. O. "Informatsiini tekhnolohii yak peredumova polipshennia stanu ekonomichnoi bezpeky promyslovykh pidpriemstv v umovakh nehatyvnoho vplyvu chynnykiv rynkovoho seredovyscha" [Information Technologies as a Prerequisite for Improving the Economic Security of Industrial Enterprises in the Negative Impact of Market Environment Factors]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, no. 41 (2022): 79-85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-14>
- Puzyrova, P. V. "Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky u sferi staloho rozvytku finansovoi systemy derzhavy v umovakh tsyfrovoy ekonomiky ta hlobalizatsiynykh zmin" [The Mechanism for Ensuring Economic Security in the Field of Sustainable

- Development of the State's Financial System in the Conditions of the Digital Economy and Globalization Changes]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (2025): 189-204.
DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-283-189-204
- "Rezultaty doslidzhennia stanu biznesu v Ukraini v berезni 2025 roku" [Results of the Study of the State of Business in Ukraine in March 2025]. *Diia. Biznes*. <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/rezultaty-doslidzhennia-stanu-biznesu-v-ukraini-v-berезni-2025-roku>
- Safonik, N. P., and Dudik, A. O. "Osoblyvosti formuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky aviapidpriemstv v umovakh transformatsiinykh peretvoren" [Peculiarities of the Formation of the Economic Security System of Airlines in the Conditions of Transformation]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 45 (2022).
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-9>
- Samoilenko, Y. et al. "Economic Security of the Enterprise Within the Conditions of Digital Transformation". *Economic Affairs*, vol. 67, no. 04 (2022): 619-629.
DOI: 10.46852/0424-2513.4.2022.28
- Seleznova, H. O., and Stepanenko, R. D. "Suchasni ryzyky zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv za umov tsyfrovizatsii" [Current Risks of Ensuring the Economic Security of Enterprises under the Conditions of Digitalization]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 8, no. 4 (2023): 167-173.
DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-26>
- Sytnik, Ye. "Teoretychni osnovy vprovadzhennia innovatsiinykh tsyfrovyykh tekhnolohii v upravlinni systemoiu ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva" [Theoretical Foundations of the Introduction of Innovative Digital Technologies in the Management of the System of Economic Security of the Enterprise]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, no. 1 (2025): 371-378.
DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-371-378>
- Volovelska, I. V., and Maziashvili, A. R. "Problemy ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv Ukrainy i umovakh hlobalnoi tsyfrovizatsii" [Problems of Economic Security of Ukrainian Enterprises in the Conditions of Global Digitalization]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, no. 85 (2024): 51-57.
DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.85.306421>
- Zahorodnia, A., and Fedorenko, T. "Economic security of the enterprise: modern challenges and threats". *Intellectualization of logistics and Supply Chain Management*, vol. 26 (2024): 75-79.
DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6>

UDC 330.341.1
JEL: L81; L86; M15; O33; O38
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-5-176-183>

IMPACT OF DIGITAL ECONOMY ON BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

©2025 LYTUVYENKO O. D., LYTUVYENKO A. O., MOROZOVA N. L.

UDC 330.341.1
JEL: L81; L86; M15; O33; O38

Lytvyenko O. D., Lytvyenko A. O., Morozova N. L. Impact of Digital Economy on Business Development in Ukraine

The aim of the article is to comprehensively study the impact of the digital economy on business development in Ukraine, in particular under martial law. The article analyzes how digitalization, innovative technologies, transformation of business models and changes in consumer behavior create new challenges and open up additional opportunities for Ukrainian enterprises. The methodological basis of the study was the analysis and generalization of analytical reports, statistics and publications of international organizations and national institutions. The article systematizes the main areas of digital transformation's impact on business processes, including production automation, e-commerce development, financial technologies, innovations in agriculture, and cybersecurity measures. Particular attention is paid to the adaptation of enterprises to the extreme conditions of the full-scale war and the role of digital technologies in maintaining operations, supporting remote employment, optimizing supply chains, and entering new markets. The research findings show that the digital economy has become a critical factor in business sustainability in Ukraine. Successful cases of implementing digital platforms, ERP systems, cloud services, IoT, Big Data, artificial intelligence, and e-commerce demonstrate significant potential for further development. The article also highlights the role of public policy in ensuring a digital breakthrough by investing in digital infrastructure, stimulating innovation, and improving electronic public services. Prospects for further research include assessing the efficiency of digital transformation in various sectors of the economy, in particular in terms of productivity, investment attractiveness and social impact. The authors emphasize the need for an integrated approach to digitalization, which includes technological, organizational, human resources and institutional aspects.

Keywords: digital economy, business digitalization, innovative technologies, e-commerce, artificial intelligence, big data, sustainable development.

Fig.: 2. Tabl.: 1. Bibl.: 10.

Lytvyenko Olena D. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business, State Biotechnological University (44 Alchevskykh Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: o.litvinenko@btu.kharkov.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8360-4461>

Lytvyenko Alina O. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations and Business Security, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: alina.lytvyenko@hneu.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0372-5130>